

Умјетност Урбана

Видјевши да услед предрасуда постоји велика доза непућености у вези ове манифестације људског духа одлучио сам да напишем овај текст, чија је једина сврха да упути у умјетност графита те да постави границу између обичних жврљотина типа „Јелена, волим те“ и „Србија до Токија“ и графита који су резултат великог труда особа које желе да иза себе оставе нешто лијепо. Битно је нагласити да ће се у наредном дијелу текста само ови други означавати рјечју графити.

Наравно, великом броју цртача битна је и „акција“, цртање на недозвољеним мјестима, при чему графит треба направити што брже, на што виднијем мјесту, да је што љепши, а да при свему томе цртач остане непримјећен од стране органа реда и закона! Међутим на крају увијек остаје само оно што се највише цијени, а то је коначан изглед графита, при чему посматрачи лаици често не узимају у обзир услове у којима је прављен. Мада, ако ће због тих лоших услова графит бити ругло на једној фасади, наравно да је боље и не правити га. И можда је баш због тога једном цртачу тешко поставити ту границу толеранције коју он не би смио прећи ако жели да му дјело испуни основне естетичке услове.

Многи свјесно прелазе дату границу, праве графите ради акције, а не због љепоте. Они су у групи оних чији су радови означени као „обичне жврљотине“ и ругло на фасади. Великим дијелом због таквих цртача и зато што доста људи још увијек не разликују праве графите од жврљотина, у нашем граду, нажалост, још увијек преовлађује став да су графити вандализам и ствара се погрешна слика о култури графита. Намјерно кажем *култури*. Наиме, тешко је наћи у Европи град изнад двјеста хиљада становника који нема бар један интернет сајт о графитима у том граду! За настанак свих тих графита на једном сајту су

одредили неке зидове у граду на којима би се легално могло цртати. Самим тим би се смањило проблем ружних зидова. Ако би се одобрило легално исцртавање таквих фасада, којих у граду има на претек (мислим на оронуне или једноличне фасаде јавних објеката изграђених у соцреалистичком стилу) оне би постале свјеже, интересантне, а самим тим неће више бити графита који нарушавају изглед фасаде. У нашем граду су два таква мјеста,

али су недовољна, јер долази до ситуације да се непрестано црта преко туђих графита. За крај ћу навести два позитивна примјера у којима су одрасли изашли у сусрет младима. Први је организација првог *Graffiti party*-ја у Бањалуци од стране Удружења независних стваралаца Гето у парку Младен Стојановић, на зиду на којем се од тада легално црта. Други је тај да је Основна школа Борисав Станковић у мају прошле године дозволила полазницима *graffiti* радионице *Мобилних културних контејнера* да се исцрта неколико зидова на игралишту те школе. Свако ко је икад видео тај зид морао је сам схватити како лијепо изгледају легално исцртани зидови!

Срђан Трбић

морале проћи читаве године цртања и организовање цртача у групе да би уопште дошло до интересовања да се направи један такав сајт. Како онда то назвати него читавом једном културом!

Што прије грађани овог града промијене став о овом, могу слободно рећи, виду умјетности, боље ће бити и њима и цртачима. А пошто су и учесници у власти града Бањалук такође грађани, та промјена става би се код њих могла огледати у томе што би они

